

Földrajzi helyek

Spanyolország
Franciaország
Anglia
Hollandia
NRCS
Spanyol-Németalföld
Saboya
Poroszország
Portugália
Szicília
Höchstädt
Utrecht

Személyek

II. Károly
Bourbon Fülöp
XIV. Lajos
Károly herceg
I. Lipót
I. József
II. Rákóczi Ferenc

Fontos évszámok

SZŰRKÉVEL

1. Erőviszonyok Európában a XVIII. század elején

Nyugaton

- 1700-ban II. Károly spanyol király halálával kihalt a Habsburgok spanyol (déli) ága
- A trón betöltésére a francia jelölt **Bourbon Fülöp** volt, XIV. Lajos unokája, Károly őt is tette meg örökösének végrendeletében
- Az országra az osztrák Habsburg-ház is igényt tartott (ők is és a Bourbonok is vérségi jogon), jelöltjük **Károly herceg**, Lipót fiatalabbik fia volt

Magyarországon

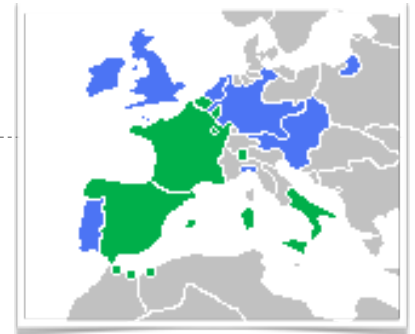
- Az újraegyesített **Magyarország területén** kisebb **felkelések** indultak a központosító osztrák hatalom ellen, amit azonban sorra levertek
- A Habsburgok a nemesek életét az **Újszerzeményi Bizottsággal**, a jobbágyokét az egyre növekvő, **óriási adókkal** nehezítette meg

2. Az örökösödési háború

1701–1712

■ Franciaellenes és ■ Habsburgellenes szövetség

- Fülöp spanyol trónra kerülésével **megnőtt volna Európában a francia befolyás**, ez pedig nem csak a Habsburgok, de más hatalmak (Anglia, Hollandia) is sértette volna
- Mivel **Károly herceg** (az osztrák jelölt a spanyol trónra) **nem volt örököse a NRCS-i trónnak**, az ő esetében nem tartottak hasonló nagy hatalom kiépülésétől
- Így a francia hegemoniától megrettenő országok: **Anglia, Hollandia, Savoya, Poroszország és Portugália szövetségre léptek a Habsburgokkal**
- A franciákhoz **Spanyolország, Bajorország katonái csatlakoztak**, illetve közvetve a magyar rendek a keleti (magyar) fronton vonták el a Habsburgok erőforrásait

Harcok a trónért

- A csaták **Spanyolország, a Spanyol-Németalföld** (a későbbi Belgium), a **Német-Római Birodalom és Észak-Itália földjén** folytak
- 1701 és 1704 között a **franciák** voltak erőfölényben, helyzetüket könnyítette a Magyarország területén zajló szabadsárharc
- Az első höchstädti csatában (1703) a francia-bajor hadak vereséget mértek az osztrák seregre
- Egy évvel később azonban, a **második höchstädti csata (1704)** komoly Habsburg győzelemmel zárult és ez **fordulópontot** jelentett a küzdelmekben, az osztrákok és az angolok Párizsig nyomultak előre

Békekötés

- Az elhúzódó harcokban **kimerült Franciaország**, aminek XIV. Lajos **hódító hadjáratainak terheit kellett** eddig is viselnie
- Ezzel szemben a dicsőséges forradalom utáni Anglia, illetve a törököt visszaverő osztrákok teljes erőből tudott támadni
- A francia kudarcok után azonban **váratlanul meghalt I. József** császár, őt pedig **Károly herceg** (immáron VI. Károly császár) **követte a trónon**, és így ő is két birodalmat egyesített volna, ami **sértette Anglia nagyhatalmi érdekeit**
- A harcokban lestrapált országok **1712-ben béketárgyalásokba kezdtek**
- Az **1713-ban megkötött utrechti béke** értelmében
  - **Bourbon** (Anjou) **Fülöp**, XIV. Lajos unokája **lett Spanyolország királya**, V. Fülöp néven
  - A spanyol és francia trónokat soha **nem lehet egyesíteni**
  - Anglia megkapta a francia gyarmatok egy részét, és a rabszolgakereskedelem monopóliumát
  - Az európai spanyol birtokok (Spanyol-Németalföld, Nápoly, Milánó, Szardínia, Észak-Itália) **VI. Károly NRCS-nak** jutottak
  - A savoyai herceg kapta Szicíliát

3. Összefüggések a Rákóczi-szabadságharccal

II. Rákóci Ferenc diplomáciai erőfeszítései

- Rákóczi tudta, hogy **önállóan** a magyar rendek seregeinek **nincs sok esélye megküzdeni a Habsburgok** francia mintára felépített, fejlett és rendezett hadával
- Ezért **minden hatalommal felvette a kapcsolatot**, amiről úgy gondolta, **közös érdekeiket szolgálja a Habsburgok térvészése**: Franciaországgal, Oroszországgal, Angliával, Hollandiával, Svédországgal, Poroszországgal
- Rákóczit a legtöbb udvarban azzal az indokkal utasították vissza, hogy **lázadókkal nem tárgyalnak**. Ezért volt szükség az **1707-es** ónodi országgyűlésen kimondani **a Habsburg-ház trónfosztását**, és ezért siettette annyira saját erdélyi fejedelemmé választását (nem mintha ez bármit használt volna)

A francia érdekek

- Bár **Lajos támogatta** a Habsburgokat gyengítő támadásokat, beleértve **a törököket**, tisztában volt azzal, hogy az európai közvélemény mint keresztény államtól, a törökellenes háborúban való részvételt várja el Franciaországtól
- Az ország újraegyesítése is azért tartott közel másfél évtizedig, mert **az osztrák hadsereg legjobbjait a nyugati frontra, a franciák ellen kellett irányítani**
- A török vereség után az oszmán porta nem kívánt több háborút indítani a Habsburg-birodalom ellen, hiába bíztatták őket a franciák, így **a Rákóczi szabadságharc felértékelődött** szemükben
- Rákóczinak **egyedülként Franciaország nyújtott valós** (pénz, szakértők) **segítségét**, eleinte havi 10 ezer, később havi 16 ezer aranytallért
- **Szövetséget nem kötöttek**, lévén Rákóczi felkelő volt (nem pedig egyenrangú, elismert fejedelem)
- A szabadságharc leverésével Rákóczira már egyáltalán **nem tekintettek úgy, mint politikai tényezőre**, bár sokféle szövetségesi tervet adott elő XIV. Lajosnak